

SZATMÁR MEGYE LEÍRÁSA
LUDOVICUS NAGY NOTITIAE POLITICO—GEOGRAPHICO—STATISTICAE INCLYTI
REGNI HUNGARIAE PARTIUMQUE EIDEM ADNEXARUM C. MUNKÁJÁBAN

Közli: Kávássy Sándor
Fordította: Iványi Sándor

(Közlésre érkezett: 1977. január 25.)

A XIX. század első harmadának viszonyait vizsgálva, a kutató mint megkerülhetetlen alpmunkával találkozik *Ludovicus Nagy*, tehát *Nagy Lajos* latin nyelven írott művével, melynek első kötete *Notitiae politico—geographico—statisticae inclyti Regni Hungariae partiumque eidem adnexarum*, magyarul: Nemes Magyarország és a kapcsolt részek politikai, földrajzi és statisztikai ismertetése címen, a második *Notitiae politico-geographico-statisticae partium Regni Hungariae adnexarum, seu Slavoniae et Croatiae, litoralis item hungarico-maritimi commercialis et confiniorum militarium hungaricorum*, azaz: Magyarország és a kapcsolt részek, vagyis Szlavónia, Horvátország, valamint a magyar Tengeremellék és határörvidék politikai, földrajzi és statisztikai ismertetése címmel látott napvilágot.

Ludovicus Nagyról, pályájáról, életéről és működéséről keveset tudunk. Nevét egy évszázada, vagy már hosszabb idő óta csak a könyvészeti munkák tartják számon¹, s személyét illetően a méltán klasszikus Szinnyi is csak annyit közöl, amennyi a *Notitiák* címlapjának egyszerű fordítása alapján állapítható meg². Születésének helye is, éve is, ismeretlen. Feltehetően nemesi családból származik, ő maga mindenesetre nemes, ezt a mű címlapján olvasható címei és rangjai sorában is első helyen említi. A Budán kiadott, egykorú Katolikus kalendárium címtárának adatai szerint, mint díjazott gyakornok (*practicans stipendiatus*) 1815-ben lép a Magyar Királyi Helytartótanács szolgálatába.³ 1818-ban jegyzővé (*protocolli officialis*) nevezik ki, 1819-től Liptó, 1827-től Turóc megye táblabírája.⁴ Kutatói, vagy éppen tudósi becsvágy fűti. Szabad idejét és az esti órákat olvasással és a tisztes tudományok művelésével tölti. Széles körű gyűjtőmunkába kezd, s a törvényhatóságokkal folytatott levelezés eredményeként nagy mennyiségű földrajzi, statisztikai és egyéb anyagot halmoz fel.⁵ Így születik meg 1827-re — saját szavai szerint — „a haza és a hazafiak iránt érzett tiszteletből és szeretetből” a mű, mely 1828-ban és 29-ben Budán jelenik meg. A munkát a hírneves főúri család utolsó tagjának, Liptó és Trencsén megyék örökös főispánjának, a Magyar Tudományos Akadémia megalapítását is jelesül és bőkezűen támogató Illésházy István grófnak ajánlja.⁶ 1830-ban még a helytartótanácsnál dolgozik⁷, ezután nyomavész, további sorsát nem ismerjük.

A nyilván több éves, ernyedetlen szorgalommal végzett gyűjtő- és rendszerező munka eredményeként előtűnik fekvő mű első kötete a szűkebb értelemben vett Magyarországot, a második Szlavóniát, Horvátországot és az ott elterülő részeket ismerteti. Az anyag elrendezésének elve mindkét kötetben azonos. Először röviden az országról, illetve a második kötetben a társországokról szól, majd alfabetikus sorrendben a vármegyék, illetőleg a határörvidék esetében az egyes katonai körzetek kerülnek sorra.

A megyéket ismertette elsőként is a tárgyalt terület általános jellemzését nyújtja, majd a városok, mezővárosok, falvak, végül a puszták és tanyák legfontosabb adatait közli. A lakóházak számát, a lakosság vallási megoszlására, valamint az összlélekszámról vonatkozó adatokat. A munka használatát jól szerkesztett mutatók segítik.

A két kötetben felhalmozott hatalmas és tiszteletet parancsoló adattömeg valóságos kincsebánya, amennyiben a XIX. század első felének közigazgatási, települési és népességi viszonyai iránt érdeklődünk.

Az alábbiakban *Iványi Sándor* fordításában a mű Szatmár megyéről szóló fejezetét (I. köt. 360–371. l.) adjuk. A helynevek írásánál következetesen azt az alakot vesszük figyelembe, amit Szirmay Antal Szatmár megyéről 1809–10-ben kiadott munkája⁸ ismer. Ennek következtében az eredeti sorrenden itt-ott változtatnunk kellett, ezzel azonban csak az ismertetés használatát könnyítettük meg. Ugyanez okból a mezővárosok és a falvak nevét sorszámokkal láttuk el.

Szatmár vármegye

Magyarul Szatmár vármegyének, németül Satmarer Gespanschaft-nak, szlovákul Szatmárszka Sztolica-nak hívják. Nevét Szatmár szabad királyi városról kapta. Keletről Máramaros és Ugocsa, nyugat felől Szabolcs határolja. Délről Erdély határát érinti, északról Bereg és Ugocsa vármegye szomszédos vele. Magyarország leghosszabb vármegyéi között tarthatjuk számon, amennyiben teljes hosszában a 15, sőt néhol a 16 mérföldet is eléri, szélessége pedig 7–8 mérföld. A halban bővelkedő Szamoson kívül, amely észak felől délre haladva, majdnem a megye közepén folyik végig, több kisebb folyó is öntözi. Nem hiányoznak, sőt sűrűn fordulnak elő az erdők és a hegyek. Az utóbbiak közt a legfőbb a Bükk-oldal, mely délről övezi, a Szamoson túl pedig a Feketehegy. A síkon megtelepült lakosok legnagyobb részét magyarok, akikhez szlovákok, valamint mentesítésekkel megadományozott németek is csatlakoztak. Termékenység szempontjából nagy különbségek vannak ezen a tájon, néhol ui. homokos a szántóföld, másutt műveletlen, nem nagyon alkalmas a nemesebb termelvények számára. Ezért leginkább a törökbuza terem nagy mennyiségben ezeken a helyeken. A borban szintén nagy a bőség, s e téren nagy az olcsóság, mivel a megye szélén majdnem minden hegy szőlővel van beültetve. Az egyéb gyümölcsökből hasonló a jövedelem. Állattenyésztés a legelők mennyiségének és mértékének megfelelően különböző mértékben folyik. A vármegye négy járásból áll, melyek részint egy városról, részint a tájról, vagy valamelyik közeli folyóról kapták a nevüket. Ezek: a nagybányai, a krasznaközi, a szamosközi és a nyíri járások.

Városok

Nagybánya, más néven Rivulus Dominarum, Asszonypataka, Frauenbach, Melkbánya, 1142-ben II. Géza király idejében szász telepésekkel benépesített, majd I. Lajos alatt, 1347-ben sok kiváltsággal és szabadalommal megajándékozott, végül sok keserves háború viszontagságai után a szabad királyi városok közé sorolt város. A Rivulus Dominarum nevet azért kapta, mert nemcsak maga a város, hanem az itteni bányák is, a királynék örökös birtokai voltak. Hogy a császároknak és királyoknak milyen kitűnő bányái léteztek itt, bizonyítja a gazdag jövedelem és az, hogy a bányászoknak, mielőtt abbahagyták a munkát, még a cipőjük talpára ragadt port is le kellett törölniük, nehogy a bérüknél is több aranyat vigyenek haza. A munka, bár korántsem a régi eredménnyel, ma

is folyik. A föld gyomrából kibányászott aranyat pénzverésre használják. Az itt vert s N. B. (=Nagybánya) rövidítéssel jelzett aranyak az idők folyamán egész Európában jól ismertek voltak. A város a királyi bányafelügyelőségen és a kerületi bányatörvényszéken kívül a konventuális minorita atyák rendjének is székhelye. Falai közt királyi katolikus gimnázium, fő elemi iskola, só- és postahivatal működik. Büszke lehet a Szentháromság tiszteletére szentelt plebániatemplomára, továbbá egy-egy jeles evangélikus és református imaházra.

A város belsőtanácsa a főbíró, a polgármesteren és a kapitányon kívül 7 tanácsnokból áll. A városban 371 ház, 2836 római és görög katolikus, 2092 evangélikus és református, összesen 4928 lakos található.

Szatmárnémeti (Szatmárnémet, Szatmár) szabad királyi város, Szatmár és Németi egyesüléséből 1715-ben jött létre. Először németek települtek itt le, akiket Gizella királyné hívott és vezetett ide, s akiket ezért András és II. István király oklevelei hospeseknek is neveznek. II. István, később Szapolyai János, II. Mátyás, II. Ferdinánd és I. Lipót királyok idején sok kiváltságban részesült a város, majd a szabad királyi városok közé sorolták. Egykor erős bástyákkal volt körülvéve, de a sok háború és harc következtében elpusztult. Ma azonban régi fényében tündöklök. Püspöki székhely*, a városban az uralkodó, I. Ferenc által 1804-ben alapított, 6 tényleges kanonokból álló római katolikus székeskáptalan, papi szeminárium és püspöki líceum működik. Van ezen kívül királyi katolikus gimnáziuma, fő elemi iskolája, görög katolikus elemi iskolája és református gimnáziuma. Büszke lehet az Úr mennybemeneteléről nevezett plebániatemplomára, valamint a görög katolikusok Szent Mihály főangyal és egy másik, Szent Miklós tiszteletére emelt, nem éppen dísztelen templomára. Két evangélikus** imaházról, postájáról, sóhivataláról, alapítványi pénztári hivataláról szintén nevezetes.

A városi belsőtanács a főbíróból, polgármesterből, kapitányból és 10 tanácsosból áll. A városban 2211 ház, 3423 római és görög katolikus, 10 856 evangélikus és református, összesen 14 279 lakos található.

Mezővárosok

1. *Aranyosmeggyes*, mezőváros postahivatallal és vásártartási joggal. Görög katolikus temploma és lelkésze, református temploma és lelkésze, valamint izraelita imaháza van. 261 ház, 1612 római és görög katolikus, 154 evangélikus és református, 196 izraelita lakos. A lakosság összlélekszáma: 1962.

2. *Avasújváros*, mezőváros, református temploma és lelkésze van. 112 ház, 18 római és görög katolikus, 670 evangélikus és református, 45 izraelita, összesen 608 lakos.

3. *Béltek*, vásárjoggal felruházott mezőváros, Római katolikus temploma és plebános van. 172 ház, 1259 római és görög katolikus, 22 evangélikus és református, 8 izraelita, összesen 1289 lakos.

4. *Csenger*, vásárjognak örvendő mezőváros. Római katolikus templom és plebánia, református templom és lelkész, valamint izraelita imaház. 266 ház, 336 római és görög katolikus, 1339 evangélikus és református, 451 izraelita, összesen 2161 lakos.

*A Szatmári Egyházmegye élén nagyméltóságú és főtisztelendő Hám János, a Boldogságos Szűz Mária Szent István magyar király Szent Jobbjáról elnevezett apátja, vagyis szentjobbi apát stb. áll. (L. Nagy jegyzete)

**Léven Szatmár református centrum, itt nyilvánvaló tévedésről van szó

5. *Erdőd*, a hasonló nevű vár mellett elterülő mezőváros. Híres vásáraitól. Római katolikus temploma és plebánosa van. 206 ház, 1452 római és görög katolikus, 3 evangélikus és református, 8 izraelita, összesen 1463 lakos.

6. *Erdőszáda*, vásárijoggal rendelkező mezőváros. Görög katolikus temploma és plebánosa van. 131 ház, 938 római és görög katolikus, 27 evangélikus és református, 2 izraelita, összesen 967 lakos.

7. *Fehérgyarmat*, mezőváros a Szamos partján, vásárijoga van. Római katolikus templom és plebános, református templom és lelkész. 217 ház, 272 római és görög katolikus, 1494 evangélikus és református, 56 izraelita, összesen 1822 lakos.

8. *Felsőbánya*, aranyat és ezüstöt termelő, kiváltságos bányaváros, melynek polgárai valamennyien bányász kiváltságnak örvendenek, a dézsma és katonaállítás alól fel vannak mentve. Római katolikus temploma és plebánosa, görög katolikus temploma és papja, valamint református temploma és lelkésze van. 841 ház, 2751 római és görög katolikus, 1512 evangélikus és református, összesen 4263 lakos.

9. *Jánk*, mezőváros. Római katolikus temploma és plebánosa, görög katolikus temploma és papja van. 105 ház, 587 római és görög katolikus, 161 evangélikus és református, 20 izraelita, összesen 759 lakos.

10. *Józsefháza*, mezőváros*. Római katolikus temploma és plebánosa, görög katolikus temploma és papja, református temploma és lelkésze van. 126 ház, 775 római és görög katolikus, 135 evangélikus és református, 16 izraelita, összesen 926 lakos.

11. *Kapnik*, kamarai bányaváros. Fele a megye joghatóságához, másik fele Kővár vidék, Erdély joghatósága alá tartozik. Római katolikus temploma és lelkésze van. 75 ház, 378 római és görög katolikus, 217 evangélikus és református, összesen 595 lakos.

12. *Királydaráóc*, vásárijoggal felruházott mezőváros. Római katolikus temploma és plebánosa, görög katolikus temploma és papja, református temploma és lelkésze, izraelita imaháza van. 301 ház, 1732 római és görög katolikus, 382 evangélikus és református, 98 izraelita, összesen 2212 lakos.

13. *Nagyecsed*, láppal körülvett mezőváros, a Báthory András idejéből való XVI. században emelt, ősi vár tövében fekszik. Híresek a vásárai. Református temploma és lelkésze van. 164 ház, 18 római és görög katolikus, 1236 református, 21 izraelita, összesen 1275 lakos.

14. *Nagykároly*, sík területen fekvő mezőváros, erős falakkal rendelkező vár alatt, a nemes Károlyi-nemzetség birtoka. A városban a megyeházán kívül a piarista atyák királyi gimnáziuma, valamint római katolikus fő elemi iskola található. Büszke lehet a Kalazanci Szent József tiszteletére emelt plebániatemplomra, a gróf Károlyi Sándor költségén helyreállított piarista templomra és rendházra, a két, románok és rutének számára épített görög katolikus templomra. Még két díszes imaháza van, az egyik az evangélikusok, a másik a reformátusoké, továbbá izraelita zsinagógája van. Nevezetes megyegyűléseiről, postahivataláról és vásáraitól. 1247 ház, 6441 római és görög katolikus, 2818 evangélikus és református, 1796 izraelita, összesen 11 055 lakos.

15. *Nagymajtény*, mezőváros a Kraszna partján, vásártartási joggal. Római katolikus temploma és plebánosa van. 256 ház, 1919 római és görög katolikus, 8 evangélikus és református, 5 izraelita, összesen 1932 lakos.

16. *Mátészalka*, mezőváros, református temploma és lelkésze, izraelita imaháza van. 299 ház, 141 római és görög katolikus, 2202 evangélikus és református, 237 izraelita, összesen 2580 lakos.

*Szirmay Antal Szatmár vármegye fekvése, története és polgári esmérete XX. c. műve II. köt. (Buda, 1810.) 309. lapján falunak mondja.

17. *Matolcs*, mezőváros a Szamos partján. Vásárai látogatottak. Református temploma és lelkésze van. 94 ház, 5 római és görög katolikus, 620 evangélikus és református, 22 izraelita, összesen 649 lakos.

18. *Misztótfalu*, mezőváros. Római katolikus temploma és plebánosa, görög katolikus temploma és papja, református temploma és lelkésze, izraelita imaháza van. 86 ház, 396 római és görög katolikus, 203 evangélikus és református, 9 izraelita, összesen 608 lakos.

19. *Szinérváralja* (Seini), mezőváros vásártartási joggal. Római katolikus temploma és plebánosa, görög katolikus temploma és papja, református temploma és lelkésze, izraelita imaháza van. 361 ház, 2105 római és görögkatolikus, 562 evangélikus és református, 169 izraelita, összesen 2836 lakos.

20. *Tarpa*, mezőváros. Református temploma és lelkésze van. 296 ház, 15 római és görög katolikus, 2160 evangélikus és református, 22 izraelita, összesen 2197 lakos.

Falvak

	Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izr.	Össz.
1. Adorján Ref. templom és lelkész	52	51	320	4	375
2. Alsóboldád (Unterboldád) Gör. kat. templom és pap	41	296	—	—	296
3. Alsófernezely Gör. kat. templom és pap	89	640	13	—	653
4. Alsóhomoród Róm. kat. templom és plebános	74	517	—	—	517
5. Alsószopor Gör. kat. templom és pap	148	1026	4	6	1036
6. Alsóújfalu (Satunov, Dnyeszusz) Gör. kat. templom és pap	57	385	—	—	385
7. Amac Gör. kat. templom és pap	89	312	319	7	638
8. Angyalos Ref. templom és lelkész	66	64	348	6	418
9. Apa Gör. kat. templom és pap Ref. templom és lelkész	288	1492	577	109	2178
10. Aranyos (Aranyosmező) Gör. kat. templom és pap Ref. templom és lelkész	70	318	214	—	532
11. Atya	63	95	358	3	456
12. Avasfelsőfalu (Negresti) Gör. kat. templom és pap	289	1864	6	142	2012
13. Avasújfalu (Certic) Gör. kat. templom és pap	118	785	1	14	800

	Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izr.	Össz.
14. Bagos Postahivatal, gör. kat. templom és pap, ref. templom és pap	106	497	266	17	780
15. Bajfalu (Bontei, Banyesti) Gör. kat. leányegyház	25	166	—	—	166
16. Balotafalu (Acsuva) Gör. kat. templom és pap	32	257	—	4	261
17. Barlafalu (Parlesti) Róm. kat. templom és plebános, gör. kat. templom és pap	79	559	—	5	564
18. Batiz Ref. templom és lelkész	144	718	290	40	1048
19. Batizvasvári (Osvári) Gör. kat. templom és pap	106	594	46	84	724
20. Bere Ref. templom és lelkész	107	139	569	27	735
21. Berence (Babosesti) Gör. kat. templom és pap	107	703	7	11	717
22. Berend Ref. templom és lelkész	54	145	220	14	379
23. Bikszád Savanyúvíz forrás Gör. kat. templom és pap	156	1105	—	42	1147
24. Borhíd Gör. kat. templom és pap	89	612	—	5	617
25. Borzova Ref. templom és lelkész	31	13	194	6	213
26. Botpalád Ref. templom és lelkész	76	9	494	23	526
27. Börvely	207	15	1554	—	1569
28. Bujánháza (Bunest) Gör. kat. templom és pap	129	928	—	8	936
29. Busák Gör. kat. templom és pap	60	365	3	—	368
30. Cégény Ref. templom és lelkész	20	27	127	—	154
31. Cikó Gör. kat. templom és pap	140	919	4	9	932
32. Csaholc Ref. templom és lelkész	147	16	863	19	998
33. Csanáros Róm. kat. temp. és plebános, ref. templom és lelkész	140	895	24	—	919

		Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izr.	Össz.
34.	Császári (Osari) Gör. kat. templom és pap	41	319	—	—	319
35.	Császló Ref. templom és lelkész	89	103	541	27	671
36.	Csécse Ref. templom és lelkész	55	—	323	—	323
37.	Csegöld Gör. kat. templom és pap	66	432	7	—	439
38.	Cseke Róm. kat. templom és plebános, ref. templom és lelkész	149	249	799	—	1048
39.	Csengerűjfalu Gör. kat. templom és pap, ref. templom és lelkész	90	342	297	—	639
40.	Csomaköz Róm. kat. leányegyház, gör. kat. templom és pap, ref. templom és pap	152	875	219	25	1119
41.	Dányád Ref. temploma és lelkésze van	92	73	564	12	649
42.	Dara Róm. kat. temploma és plébánosa, ref. temploma és lelkésze van	46	178	98	18	294
43.	Darnó Ref. temploma és lelkésze van	38	17	240	7	264
44.	Dengeleg (Gingilag) Róm. kat. temploma és plébánosa, ref. temploma és lelkésze van	188	921	364	43	1328
45.	Derzs Gör. kat. temploma és papja van	66	445	4	17	466
46.	Dob Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és papja van	145	464	538	—	1002
47.	Dobra Ref. temploma és lelkésze van	156	17	1078	11	1106
48.	Dobrácsapát Gör. kat. leányegyháza, ref. temploma és lelkésze van	83	142	468	—	610

	Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izr.	Össz.	
49.	Dobrovica Gör. kat. temploma és papja van	83	554	—	—	554
50.	Domahida Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	59	294	112	—	406
51.	Egri Ref. temploma és lelkésze van	68	69	417	—	486
52.	Encsencs Gör. kat. leányegyháza, ref. temploma és lelkésze van	66	160	249	26	435
53.	Endréd (Enderéd) Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	217	622	889	49	1560
54.	Esztró (Isztró) Gör. kat. temploma és papja van	46	320	—	—	320
55.	Fábiánháza Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	156	576	539	15	1130
56.	Farkasaszó Gör. kat. temploma és papja van	86	609	5	6	620
57.	Feketefalu (Okolist) Gör. kat. temploma és papja van	49	369	—	—	369
58.	Felsőboldád (Oberboldád) Gör. kat. temploma és papja van	49	352	—	—	352
59.	Felsőfernezely (Cirizan) Róm. kat. temploma és plébánosa, gör. kat. temploma és papja van	119	864	—	—	864
60.	Felsőhomoród Gör. kat. leányegyháza van	26	203	—	—	203
61.	Felsőszopor Gör. kat. temploma és papja van	149	1041	6	4	1051
62.	Felsőújfalú (Satunov, Dnyeszusz) Gör. kat. temploma és papja van	54	374	—	—	374

	Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izr.	Össz.
63. Fény Róm. kat. temploma és papja van	138	965	12	—	977
64. Fülesd Ref. temploma és lelkésze van	39	3	264	14	281
65. Fülöpös Ref. temploma és lelkésze van	20	33	124	—	157
66. Fülöpösdaróc Ref. temploma és lelkésze van	75	39	469	20	528
67. Gacsály Ref. temploma és lelkésze van	96	94	546	50	690
68. Garbolc Ref. temploma és lelkésze van	32	9	197	20	226
69. Gebe Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze, izr. imaháza van	259	833	878	162	1813
70. Géberjén Ref. temploma és lelkésze van	49	22	320	9	351
71. Gencs Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	148	348	684	—	1032
72. Géres (Gyéres) Ref. temploma és lelkésze van	76	26	493	16	535
73. Géc Ref. temploma és lelkésze van	44	69	266	—	335
74. Gilvács Róm. kat. leányegyháza van	36	252	1	1	253
75. Giróttótfalu Róm. kat. temploma és plébánosa, gör. kat. leányegyháza van	68	379	—	—	379
76. Görbed	49	236	112	7	355
77. Gyöngy Gör. kat. temploma és papja van	84	588	—	6	594

	Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izr.	Össz.
78. Györkefalu (Cetecele) Gör. kat. temploma és papja van	49	265	—	—	265
79. Györtelek Ref. temploma és lelkésze van	51	29	306	6	341
80. Gyügye Ref. temploma és lelkésze van	120	27	816	12	855
80/a. Gyűrűs Gör. kat. templ. és papja van	76	522	35	8	565
81. Hermánszeg Ref. templ. és lelk. van	29	25	201	—	226
82. Hidegkút (Mocira) Gör. kat. templ. és papja van	79	568	—	—	568
83. Hirip Ref. templ. és lelk. van	111	281	509	—	790
84. Hodász Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze, izr. imaháza van	216	631	725	201	1557
85. Homok Ref. temploma és lelkésze van	61	98	307	—	405
86. Iklód Ref. temploma és lelkésze van	40	68	156	64	288
87. Ilk Ref. temploma és lelkésze van	74	87	415	20	522
88. Iloba postahivatala, gör. kat. temploma és lelkésze van	52	352	2	6	360
89. Ilosva	25	17	164	—	181
90. Iriny (Irim) Róm. kat. leányegyháza, ref. temploma és lelkésze van	96	268	399	15	682
91. Istvándi Ref. templ. és lelk. van	47	15	312	12	339
92. Ivácskó (Nikopog) Gör. kat. templ. és papja van	31	221	—	—	221
93. Jármí Ref. templ. és lelk. van	91	89	505	64	658
94. Kak Ref. temploma és lelkésze van	24	140	29	—	169

	Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izr.	Össz.
95. Kálmánd Róm. kat. temploma és plébánosa van	105	732	14	—	746
96. Kányaháza (Kalinest) Gör. kat. temploma és papja van	149	1058	—	8	1062
97. Kántorjánosi Gör. kat. leányegyháza, ref. temploma és lelkésze, izr. imaháza van	239	282	1341	109	1732
98. Kaplony Róm. kat. temploma és plébánosa, gör. kat. temploma és papja ref. temploma és lelkésze van	146	698	344	—	1049
99. Kegye Gör. kat. temploma és papja van	94	612	17	10	636
100. Kér Ref. temploma és lelkésze van	41	21	316	9	346
101. Kérsemjén Ref. temploma és lelkésze van	60	20	389	19	428
102. Kisar Ref. temploma és lelkésze van	56	14	415	12	441
103. Kisbánya (Kicbánya) Gör. kat. temploma és papja van	47	369	—	—	369
104. Kishodos Ref. temploma és lelkésze van	32	10	220	—	230
105. Kiskolcs (Kiskulcs) Ref. temploma és lelkésze van	97	151	546	—	697
106. Kismajtény Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	121	572	275	—	847
107. Kisnamény Ref. temploma és lelkésze van	182	189	1068	54	1311

	Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izr.	Össz.
108. Kispalád Ref. temploma és lelkésze van	106	29	632	70	731
109. Kisperleske Róm. kat. leányegyháza, ref. temploma és papja van	38	20	241	—	261
110. Kissikárló (Borgeu) Gör. kat. leányegyháza van	39	278	—	—	278
111. Kisszekeres Ref. temploma és lelkésze van	62	4	443	12	459
112. Kisszokond Gör. kat. temploma és papja van	36	254	—	6	260
113. Kocsord Ref. temploma és lelkésze, izr. imaháza van	187	11	1284	47	1342
114. Komlódtótfalu Ref. temploma és lelkésze van	65	98	348	6	452
115. Komorzán Gör. kat. temploma és papja van	236	1658	—	—	1658
116. Kölcse Ref. temploma és lelkésze van	68	186	276	20	482
117. Kömörő Ref. temploma és lelkésze van	58	19	412	—	431
118. Körtvélyes Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	220	378	1274	19	1671
119. Kőszegremete Ref. temploma és lelkésze van	44	8	287	—	295
120. Középhomoród Gör. kat. temploma és papja van	49	398	—	—	398
121. Krassó (Karássó) Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze, izr. imaháza van	188	462	774	102	1338

	Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izt.	Össz.
122. Lacfalu (Sisesti) Gör. kat. temploma és papja van	96	656	—	—	656
123. Láposbánya (Bonice, Bagice) Róm. kat. temploma és plébánosa, gör. kat. temploma és papja van	117	846	—	—	846
124. Lázási Ref. temploma és lelkésze van	102	402	311	11	724
125. Lekence Gör. kat. temploma és papja van	52	351	—	—	351
126. Lénárdfalú (Rece) Gör. kat. temploma és papja van	66	472	—	—	472
127. Lippó Gör. kat. temploma és papja van	119	837	—	15	852
128. Lophágy (Kaca)	33	236	—	—	236
129. Madarász Róm. kat. leányegyháza, gör. kat. temploma és papja van	186	1290	5	15	1310
130. Magosliget Ref. temploma és lelkésze van	26	45	184	12	241
131. Magyar kékes (Ungurest) Gör. kat. leányegyháza van	40	294	—	—	294
132. Majtis Ref. temploma és lelkésze van	28	16	167	14	197
133. Mánd Ref. temploma és lelkésze van	143	12	975	14	1001
134. Medes Gör. kat. temploma és papja van	56	372	—	5	377
135. Méhtelek Ref. temploma és lelkésze van	52	74	284	9	367

	Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izr.	Össz.
136. Mérk Róm. kat. leányegyháza és ref. temploma és lelkésze van	146	664	341	—	1005
137. Mezőterem (Tiram) Róm. kat. leányegyháza, gör. kat. temploma és papja van	169	1205	—	25	1230
138. Mezőpetri	152	982	20	5	1007
139. Mikola Ref. temploma és lelkésze van	156	108	894	—	1112
140. Milota Ref. temploma és lelkésze van	82	23	438	22	483
141. Misztbánya Gör. kat. leányegyháza van	16	132	1	—	133
142. Misztmogyorós Gör. kat. leányegyháza, izr. imaháza van	56	242	102	49	393
143. Mogyorós Gör. kat. temploma és lelkésze van	57	374	—	9	383
144. Monostor Gör. kat. leányegyháza van	27	159	14	17	190
145. Mózesfalu (Mosény)	42	302	—	—	302
146. Nábrád (Náprad) Ref. temploma és lelkésze van	59	9	395	9	413
147. Nagyar Ref. temploma és lelkésze van	62	37	362	16	415
148. Nagyhodos	49	99	224	19	342
149. Nagykolcs (Nagykulcs) Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	114	274	512	21	807
150. Nagypalád Ref. temploma és lelkésze van	113	32	728	25	785
151. Nagypeleske Róm. kat. leányegyháza, gör. kat. temploma és papja van	96	612	30	15	657

	Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izr.	Össz.
152. Nagysikárló (Tsekerleu) Gör. kat. temploma és papja van	98	620	16	52	688
153. Nagyszekeres Ref. temploma és lelkésze van	80	57	468	10	535
154. Nagyszokon (Szokoncsel) Róm. kat. leányegyháza van	65	436	3	8	447
155. Nántü (Hurec) Gör. kat. temploma és papja van	107	730	5	8	743
156. Nyegrefalu (Nyigrest) Gör. kat. leányegyháza van	17	121	—	—	121
157. Nyircsaholy	108	679	96	17	762
158. Nirmegyes Ref. temploma és lelkésze, izr. imaháza van	296	249	1649	164	2062
159. Nyírvasvári Róm. kat. leányegyháza, gör. kat. temploma és papja van	159	984	36	104	1124
160. Oláhhodos Gör. kat. temploma és papja van	52	365	—	9	374
161. Oláhkékes Gör. kat. temploma és papja van	64	455	—	—	455
162. Oláhtótfalu (Szirp) Gör. kat. temploma és papja van	66	488	—	—	488
163. Oláhujfalu (Bucepstye) Gör. kat. temploma és papja van	36	261	—	—	261
164. Óhuta (Egerestye) Gör. kat. leányegyháza van	32	258	—	—	258
165. Olcsva (Ócsva) Ref. temploma és lelkésze van	78	24	507	6	537
166. Olcsvaapáti Ref. temploma és lelkésze van	78	11	521	10	542

	Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izr.	Össz.
167. Ombod (Ombold) Ref. temploma és lelkésze van	85	36	556	—	592
168. Ópályi Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	149	762	280	42	1084
169. Oroszfa (Russ) Gör. kat. temploma és papja van	64	392	—	—	392
170. Oroszfalu (Russ) Gör. kat. temploma és papja van	60	384	8	—	393
171. Óvári Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	113	262	458	12	732
172. Ökörítő Ref. temploma és lelkésze van	112	61	639	19	719
173. Pácafa (Apácafa) Gör. kat. temploma és papja van	46	309	—	—	309
174. Pálfalva Ref. temploma és lelkésze van	84	46	539	—	585
175. Panyola Ref. temploma és lelkésze van	70	3	465	22	490
176. Papbikó (Bikogyé, Padura) Gör. kat. temploma és lelkésze van	32	246	—	—	246
177. Papos Róm. kat. temploma és plébánosa, ref. temploma és lelkésze van	65	249	186	28	463
178. Parasznya Görögkeleti temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	89	328	261	45	634
179. Patóháza (Poten) Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	104	468	232	32	732

	Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izr.	Össz.
180. Pátyod Gör. kat. leányegyháza van	78	505	2	15	523
181. Penészlek Gör. kat. temploma és papja van	148	984	17	43	1044
182. Penyige Ref. temploma és lelkésze van	64	39	399	30	468
183. Pete Gör. kat. temploma és papja van	26	174	—	—	174
184. Pettyén Ref. temploma és lelkésze van	66	24	456	—	480
185. Piskárkos Gör. kat. temploma és papja van	109	748	15	—	763
186. Porcsalma Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	113	227	559	12	798
187. Portelek (Poltilak) Gör. kat. temploma és papja van	65	386	9	44	439
188. Pusztadaróc Ref. temploma és lelkésze van	48	125	198	7	330
189. Pusztatele (Bontején) Gör. kat. temploma és papja van	26	165	—	—	165
190. Rákosterebes (Rakova) Gör. kat. temploma és papja van	92	654	3	14	671
191. Ráksa Gör. kat. temploma és papja van	166	1252	—	6	1258
192. Rápol Ref. temploma és lelkésze van	64	15	406	17	438
193. Remetemező (Pom) Gör. kat. temploma és papja van	156	1138	17	29	1184
194. Reszege Gör. kat. temploma és papja van	66	465	9	8	482

	Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izr.	Össz.	
195.	Réztelek (Teteresty) Gör. kat. temploma és papja van	117	807	—	—	807
196.	Ricse Ref. temploma és lelkésze van	86	117	508	—	625
197.	Rózsály Ref. temploma és lelkésze van	75	218	213	27	458
198.	Rózsapallag (Rózsaparlág, Prilog) Gör. kat. temploma és papja van	146	514	362	448	1024
199.	Sályi (Sály) Ref. temploma és lelkésze van	107	85	611	26	722
200.	Sándor (Sandresty) Gör. kat. leányegyháza van	49	342	—	7	349
201.	Sándorfalu Róm. kat. temploma és plébánosa van	86	602	1	5	608
202.	Sár Gör. kat. leányegyháza van	26	165	17	—	182
203.	Sárköz Róm. kat. temploma és ref. temploma és lelkésze van	186	1032	312	4	1348
204.	Sárközújlak Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	169	1017	247	—	1264
205.	Sebespatak	44	245	—	10	255
206.	Sima Ref. temploma és lelkésze van	57	16	378	4	398
207.	Sonkád Ref. temploma és lelkésze van	74	95	413	—	508
208.	Sürgyefalu (Surgesti) Gör. kat. temploma és papja van	97	626	—	—	626
209.	Szakasz (Retyez) Róm. kat. temploma és plébánosa van	94	652	14	—	666

	Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izr.	Össz.
210. Szakálasbikó (Bikoge, Kimp) Gör. kat. temploma és papja van	41	316	—	—	316
211. Szamosbecs Ref. temploma és lelkésze van	44	22	281	5	308
212. Szamoskóród Ref. temploma és lelkésze van	47	—	336	—	336
213. Szamosszeg Ref. temploma és lelkésze van	180	40	1205	24	1269
214. Szamostelek Gör. kat. temploma és papja van	63	407	34	15	456
215. Szamosújlak Ref. temploma és lelkésze van	46	9	306	5	320
216. Szaniszló Róm. kat. temploma és plébánosa, gör. kat. temploma és papja van	289	1874	265	20	2169
217. Szárazberek Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	68	217	236	32	485
218. Szentmárton (Martin, Svatimartin) Ref. temploma és lelkésze van	49	169	194	—	363
219. Szentmiklós Gör. kat. temploma és papja van	110	537	243	—	780
220. Szinfalu Ref. temploma és lelkésze van	70	489	—	6	495
221. Szoldobágy Gör. kat. temploma és papja van	54	374	—	—	374
222. Tartóc Gör. kat. temploma és papja van	142	998	—	16	1014
223. Tatárfalva Ref. temploma és lelkésze van	63	27	436	7	470

	Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izr.	Össz.
224. Terep (Tripa) Gör. kat. temploma és papja van	78	522	—	23	555
225. Tiszabecs Ref. temploma és lelkésze van	109	56	743	—	799
226. Tiszaórád Ref. temploma és lelkésze van	92	14	612	18	644
227. Tisztaberek Ref. temploma és lelkésze van	46	101	218	—	319
228. Tomány (Tamány) Gör. kat. temploma és papja van	74	523	—	—	523
229. Tőkés (Prosch, Groschi) Gör. kat. temploma és papja van	66	482	—	—	482
230. Tőketerebes Róm. kat. temploma és plébános, gör. kat. temploma és papja van	149	1042	1	—	1043
231. Tunyog Ref. temploma és lelkésze van	90	28	598	26	652
232. Turvékonya (Turu) Gör. kat. temploma és papja van	69	492	—	—	492
233. Tyukod Ref. temploma és lelkésze van	134	33	595	12	940
234. Udvari Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	163	795	285	89	1169
235. Uszka Ref. temploma és lelkésze van	49	61	271	—	332
236. Válaszut Gör. kat. temploma és papja van	29	213	—	—	213
237. Vállalj Postahivatal, Róm. kat. temploma és plébánosa van	126	859	13	2	874

	Ház	Róm. kat. és gör. kat.	Ev. és ref.	Izr.	Össz.
238. Vámfalu (Váma) Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	125	421	364	29	814
239. Vámosoroszi Ref. temploma és lelkésze van	117	20	816	2	838
240. Veresmart Gör. kat. temploma és papja van	71	496	—	—	496
241. Vetés Gör. kat. temploma és papja, ref. temploma és lelkésze van	145	653	346	5	1004
242. Vezend Gör. kat. temploma és papja van	116	819	8	—	827
243. Vitka Róm. kat. temploma és plébánosa, ref. temploma és lelkésze van	172	399	786	42	1227
244. Zajta Róm. kat. temploma és plébánosa van	59	409	2	—	411
245. Zelestye (Újhuta)	46	309	2	3	314
246. Zsadány Gör. kat. temploma és papja van	86	599	4	—	603
247. Zsarolyán (Zarogan) Ref. temploma és lelkésze van	110	13	758	—	771

Puszták és tanyák

	Ház	Lakosok száma
1. Aranygondolát	1	4
2. Bánháza Róm. kat. leányegyháza van	15	137
3. Besenyő	1	24
4. Bod	1	6
5. Borpatak	1	13
6. Csaholypusztá	—	—

	Ház	Lakosok száma
7. Csárda	1	5
8. Csengerjánosi	—	—
9. Cifra	1	4
10. Eligálló	1	4
11. Erdőd	2	18
12. Feketeszállás	1	4
13. Forrás	1	6
14. Geisz	2	16
15. Gide	—	—
16. Gombás	—	—
17. Görbeszeg	—	—
18. Gudri	1	4
19. Gyertyános	1	5
20. Gyülevész	3	33
21. János	4	38
22. Ivánka	1	8
23. Józsefháza	6	65
24. Kasód	3	32
25. Keresztut	1	4
26. Kide	1	16
27. Kisecsed	5	45
28. Kisgéc	—	—
29. Kosod	—	—
30. Közpaták	2	22
31. Lófogó	1	3
32. Mérges	—	—
33. Móraborsi	17	138
34. Nagyfenék	1	8
35. Ömböly	1	5
36. Paprád	1	16
37. Polyvás	1	7
38. Porháza	1	8
39. Pusztaterem	2	17
40. Sándor	—	—
41. Sárhíd	1	5
42. Sós	1	14
43. Szabadka	1	6
44. Szentmárton	—	—

	Ház	Lakosok száma
45. Szennyes	10	83
46. Szinyérpatak	6	55
47. Szinyéruzgópatak	2	18
48. Tövised	—	—
49. Újváros	3	27
50. Ura	24	322
51. Vadas	1	8

Szőlőhegyeken és erdőkben 3800 ember él.

A megyében 2 szabad királyi város, 20 mezőváros, 248 falu és 51 pusztas és tanya található, a lakosság lélekszáma 225 808.

A megye tisztikara 1 első alispánból, 1 másod alispánból, 1 főjegyzőből, 2 aljegyzőből, 1 levéltárosból, 2 főpénztárosból, 4 alpénztárosból, 1 számvevőből, 1 főügyészből, 1 alügyészből, 4 főszolgabíróból, 8 alszolgabíróból, 14 esküdtből, 11 biztostól, 2 földmérőből, 1 tisztiorvosból, 7 seborvosból, 1 várnagyból áll. A főispán Vécsei és Hajnácskői Vécsey Miklós báró királyi kamarás, titkos tanácsos, a Hétszemélyes Tábla bírása stb.

Eddig Ludovicus Nagy. Adatait közelebbről is szemügyre véve figyelemre méltó és érdekes eredményeket kaphatunk. Mielőtt erre térnénk, legyen szabad előbb a városok jogállását illetően, egy kis korrekcióval élnünk. Egészen pontosan: Szatmárban 1828-ban 2 szabad királyi város, 1 privilegizált bányaváros (Felsőbánya), 1 kamarai bányaváros (Kapnik) és a Szirmay Antal által falunak mondott Józsefházát is ide számítva, 18 mezőváros volt.

A legnépesebb helység a megyében, 14 279 lakossal, Szatmárnémeti volt. Európai mércével mérve, kisváros volt. Utána 11 055 lakossal, a megyeszékhely, Nagykároly következett. A többiek már nem érték el ezt a nagyságrendet, legtöbbjük népessége 1–2000 ezer körül mozgott, de ennél kisebbek is voltak. A városok népesség alapján megállapítható sorrendjét alábbi kimutatásunk szemlélteti:

1. Szatmárnémeti	14 279 lakos
2. Nagykároly	11 055 lakos
3. Nagybánya	4 928 lakos
4. Felsőbánya	4 263 lakos
5. Szinérváralja	2 836 lakos
6. Mátészalka	2 580 lakos
7. Királydarác	2 212 lakos
8. Tarpa	2 197 lakos
9. Csenger	2 161 lakos
10. Aranyosmeggyes	1 962 lakos
11. Nagymajtény	1 932 lakos
12. Fehérgyarmat	1 822 lakos
13. Erdőd	1 463 lakos
14. Bélték	1 289 lakos
15. Nagyecsed	1 275 lakos

16. Erdőszáda	967 lakos
17. Józsefháza	926 lakos
18. Jánk	759 lakos
19. Avasújváros	733 lakos
20. Matolcs	649 lakos
21. Misztótfalu	608 lakos
22. Kapnik	595 lakos

A fenti elszámolásból is világos lehet, hogy a mezővárosok jelentős része a szó igazi értelmében nem is volt város, hanem csak nagyobb falu. A kisebb mezővárosokon pedig, a népesség lélekszáma tekintetében, nem egy falu tett túl a megyében.

Ahol a városok is kicsik, ott rendszerint a falvak sem nagyok. Valóban, Szatmárban 1828-ban mindössze négy falu akadt, ahol a népesség elérte, illetve túlhaladta a kétezret. E négy falu a szatmári falvak 1,61%-át jelentette. Nem volt sokkal nagyobb az 1500-tól 2000 lelket számláló falvak száma sem, ilyen csak 7 volt a megyében, s e hét a falvak 2,82%-a volt. 36 faluban, a falvak 14,51%-ában élt 1000 és 1500 között mozgó és 83-ban (33,46%) 500 és 1000 között váltakozó népesség. A falvak csaknem felében (47,58%) 500 alatt volt a népességszám. Szatmárra alapvetően tehát a kisfalu nyomta rá a bélyegét.

34 helységben működött római katolikus egyházközség és 13-ban filia, azaz leányegyház. 119 plebánia, valamint 18 leányegyház képviselte a görög katolikus egyházat. 143 helységben volt református, illetve evangélikus gyülekezet. 15 volt a zsinagógák száma és egy helyen volt görögkeleti templom és egyházközség.

Ezzel szemben csak 7 helyen, Szatmárnémetiben, Nagybányán, Nagykárolyban, Aranyosmeggyesen, Bagoson, Ilobán és Vállajon volt postahivatal.

30 790 volt a házak száma. Ebből 2582 (8,38%) volt a két szabad királyi városban, 916 (2,97%) a két bányavárosban, 4700 (15,26%) a mezővárosokban, 22540 (73,20%) a falvakban, végül 52 (0,16%) a pusztákon és tanyákon. A falvak 25,4%-ban, vagyis 63 faluban 50-nél kevesebb volt a házak száma. 101 faluban (40,72%) volt 50 és 100 között, 53-ban (21,37%) 100 és 150 között, 20-ban (8,06%) 150–200 között a házállomány. Csak 11 faluban (4,43%) haladta meg a 200-at.

Ludovicus Nagy közlése szerint 225 808 lakos élt a megyében. Adatait ellenőrizve géppel újra összeadva, ennél valamivel kevesebbet, 225 479-et kapunk. Az általa megadott bontást követve, ebből 121 756 (53,99%) volt római és görög katolikus, 91 650 (40,64%) református és evangélikus, 7 313 (3,24%) izraelita. Az utóbbiak 165 helységben szét-szóródva éltek. Legnagyobb tömegben a megyeszékhelyen, Nagykárolyban, ahol 1796 volt a számuk. Jelentősebb központjuk ezen kívül Csenger, Rózsapallag és Mátészalka volt, de számuk e helyeken sem érte el a félezeret. Végül 4587-en felekezeti hovatartozás megjelölése nélkül szerepelnek a műben.

19 207 lélek (9,07%) élt a két szabad királyi városban, 4858 (2,15%) a két bányavárosban, 37 426 (16,59%) a mezővárosokban. A kor fogalmai szerint tehát a lakosságnak valamivel több mint egynegyede (27,35%) volt város lakó. 159 401 (70,69%) volt falusi lakos, 787-en éltek a pusztákon és tanyákon, 3800 pedig szétszórva az erdőkben és a hegyekben. Ez utóbbiak a megye lakosságának 2,02%-át tették ki.

Sajnálatos fogyatéka a műnek, hogy nem közöl adatokat a lakosság nemzeti-ségi összetételéről. A szerzőt azonban ilyen szempont nem vezette.

Függelék

A kutató munkájának megkönnyítésére közleményünk sorrendjében az alábbiakban az egyes helységek XIX. század elején használt neve után A magyar Szent Korona országainak helységnévtára 1913 (Bp. 1913) alapján azok akkor, ti. 1913-ban használatos hivatalos nevét és jogállását, Magyarország helységnévtára 1926 (Bp. 1926) segítségével pedig helységeink Trianon után kialakult nevét, illetve végül rövidítéssel azt az országot közöljük, amelynek területéhez a békeszerződés után tartozott. Tekintve, hogy a puszták következetes azonosítása nem volt végrehajtható, a rájuk vonatkozó adatok közlését ezúttal mellőztük.

Sor- szám	A helység neve a XIX. század elején	A helység neve 1913-ban	Jog- állása	A helység neve Trianon után	Az ország, amelyhez 1926-ban tartozott
1	2	3	4	5	6
1.	Nagybánya	Nagybánya	rtv.	Baia mare	R.
2.	Szatmárnémeti	Szatmárnémeti	tjv.	Sătmăr	R.
3.	Aranyosmeggyes	Aranyosmeggyes	kk.	Medisa	R.
4.	Avasújváros	Avasújváros	kk.	Orasul nou	R.
5.	Béltek	Krasznabéltek	nk.	Belchiugul Codrului	R.
6.	Csenger	Csenger	nk.	Csenger	M.
7.	Erdőd	Erdőd	nk.	Ardeed	R.
8.	Erdőszáda	Erdőszáda	kk.	Arduşat	R.
9.	Fehérgyarmat	Fehérgyarmat	nk.	Fehérgyarmat	M.
10.	Felsőbánya	Felsőbánya	rtv.	Baia sprie	R.
11.	Jánk	Jánk	kk.	Jánk	M.
12.	Józsefháza	Józsefháza	kk.	Iojib	R.
13.	Kapnik	Kapnik	nk.	Capnic	R.
14.	Királydaróc	Királydaróc	nk.	Craidaşolţ	R.
15.	Nagyecsed	Nagyecsed	nk.	Nagyecsed	M.
16.	Nagykároly	Nagykároly	rtv.	Căreii mari	R.
17.	Nagymajtény	Nagymajtény	kk.	Moştinul mare	R.
18.	Mátészalka	Mátészalka	nk.	Mátészalka	M.
19.	Matolcs	Matolcs	kk.	Matolcs	M.
20.	Misztótfalu	Misztótfalu	kk.	Tăuţii de jos	R.
21.	Szinérváralja	Szinérváralja	kk.	Seini	R.
22.	Tarpa	Tarpa	nk.	Tarpa	M.
23.	Adorján	Adorján	kk.	Adrian	R.
24.	Alsóboldád	Alsóboldád	kk.	Stăna de jos	R.
25.	Alsófernezely	Alsófernezely	kk.	Firiza de jos	R.
26.	Alsóhomoród	Alsóhomoród	kk.	Homorodul de Jos	R.
27.	Alsószopor	Alsószopor	kk.	Soporul de jos	R.
28.	Alsóújfalú	Alsóújfalú	kk.	Satu nou de jos	R.
29.	Amac	Amac	kk.	Amăţ	R.
30.	Angyalos	Angyalos	kk.	Angyalosi tanya	M.

1	2	3	4	5	6
31. Apa	Apa	kk.	Apa	R.	
32. Aranyos(Aranyos- mező)	Mezőaranyos	kk.	Arieșul de Câmpie	R.	
33. Atya	Atya	kk.	Atea	R.	
34. Avasfelsőfalu	Avasfelsőfalu	kk.	Negrești	R.	
35. Avasújfalu	Avasújfalu	kk.	Certege	R.	
36. Bagos	Csengerbagos	kk.	Boghiș	R.	
37. Bajfalu	Bajfalu	kk.	Dănești	R.	
38. Balotafalu	Balotafalu	kk.	Aciua	R.	
39. Barlafalu	Barlafalu	kk.	Borlești	R.	
40. Batiz	Batiz	kk.	Botiz	R.	
41. Batizvasvári	Batizvasvári	kk.	Oșvarău	R.	
42. Bere	Bere	kk.	Berea	R.	
43. Berence	Szamosberence	kk.	Berința	R.	
44. Berend	Berend	kk.	Berindan	R.	
45. Bikszád	Bikszád	kk.	Bicsad	R.	
46. Borhíd	Szamosborhíd	kk.	Valea-Vinului	R.	
47. Borzova	Nemesborzova	kk.	Nemesborzova	M.	
48. Botpalád	Botpalád	kk.	Botpalád	M.	
49. Börvely	Börvely	kk.	Berverni	R.	
50. Bujánháza	Bujánháza	kk.	Boinești	R.	
51. Busák	Buság	kk.	Bușag	R.	
52. Cégény	Cégény	kk.	Cégénydányád	M.	
53. Cikó	Szamoscikó	kk.	Țicău	R.	
54. Csaholc	Csaholc	kk.	Csaholc	M.	
55. Csanálos	Csanálos	kk.	Urziceni	R.	
56. Császári	Nyírcsászári	kk.	Nyírcsászári	M.	
57. Császló	Császló	kk.	Császló	M.	
58. Csécse	Tiszacsécse	kk.	Tiszacsécse	M.	
59. Csegöld	Csegöld	kk.	Csegöld	M.	
60. Cseke	Szatmárcseke	nk.	Szatmárcseke	M.	
61. Csengerújfalu	Csengerújfalu	kk.	Csengerújfalu	M.	
62. Csomaköz	Csomaköz	kk.	Ciumești	R.	
63. Dányád	Dányád	kk.	Cégénydányád	M.	
64. Dara	Szamosdara	kk.	Dara	R.	
65. Darnó	Darnó	kk.	Darnó	M.	
66. Dengeleg (Gingilag)	Érdengeleg	kk.	Dindești	R.	
67. Derzs	Nyínderzs	kk.	Nyínderzs	M.	
68. Dob	Szamosdob	kk.	Doba	R.	
69. Dobra	Dobra	kk.	Dobra	R.	
70. Dobrácsapát	Dobrácsapáti	kk.	Apătau	R.	
71. Dobrovica	Szakállasdombó	kk.	Dubrăvița	R.	
72. Domahida	Domahida	kk.	Domănești	R.	
73. Egri	Egri	kk.	Agris	R.	
74. Encsencs	Encsencs	nk.	Encsencs	M.	
75. Endréd (Enderéd)	Érendréd	nk.	Andrid	R.	
76. Esztró (Isztro)	Esztro	kk.	Istrău	R.	

1	2	3	4	5	6
77.	Fábiánháza	Fábiánháza	kk.	Fábiánháza	M.
78.	Farkasaszó	Farkasaszó	kk.	Fărcașa	R.
79.	Feketefalu	Feketefalu	kk.	Ocoliș	R.
80.	Felsőboldád	Felsőboldád	kk.	Stâna de sus	R.
81.	Felsőfernezely	Felsőfernezely	kk.	Frizina de sus	R.
82.	Felsőhomoród	Felsőhomoród	kk.	Homorodul de sus	R.
83.	Felsőszopor	Felsőszopor	kk.	Supurul de sus	R.
84.	Felsőújfalu	Felsőújfalu	kk.	Satu nou de sus	R.
85.	Fény	Mezőfény	kk.	Foeni	R.
86.	Fülesd	Fülesd	kk.	Fülesd	M.
87.	Fülpös	Fülpös	kk.	Fülpös	M.
88.	Fülpösdaróc	Fülpösdaróc	kk.	Fülpösdaróc	M.
89.	Gacsály	Gacsály	kk.	Gacsály	M.
90.	Garbolc	Garbolc	kk.	Garbolc	M.
91.	Gebe	Gebe	kk.	Gebe	M.
92.	Géberjén	Géberjén	kk.	Géberjén	M.
93.	Gencs	Gencs	nk.	Genț	R.
94.	Géres (Gyéres)	Géres	kk.	Gârșă mare	R.
95.	Géc	Nagygéc	kk.	Nagygéc	M.
96.	Gilvács	Gilvács	kk.	Gilvaci	R.
97.	Giróttótfalu	Giródtótfalu	kk.	Tăuții de sus	R.
98.	Görbed	Szatzmárgörbed	kk.	Românești	R.
99.	Gyöngy	Gyöngy	kk.	Giungi	R.
100.	Györkefalu	Györkefalva	kk.	Cetățele	R.
101.	Györtelek	Györtelek	kk.	Györtelek	M.
102.	Gyügye	Gyügye	kk.	Gyügye	M.
102/a.	Gyűrűs	Oláhgyűrűs	kk.	Gerăușa	R.
103.	Hermánszeg	Hermánszeg	kk.	Hermánszeg	M.
104.	Hidegkút	Láposhidegkút	kk.	Mocira	R.
105.	Hirip	Hirip	kk.	Balcan	R.
106.	Hodász	Hodász	kk.	Hodász	M.
107.	Homok	Sándorhomok	kk.	Nisipeni	R.
108.	Iklód	Nyiriklód	kk.	Kántorjánosi	M.
109.	Ilk	Ilk	kk.	Ilk.	M.
110.	Iloba	Iloba	kk.	Ilba	R.
111.	Ilosva	Selymesilosva	kk.	Ilișua	R.
112.	Iriny (Irim)	Iriny	kk.	Irina	R.
113.	Istvándi	Turistvándi	kk.	Turistvándi	M.
114.	Ivácskó	Ivácskó	kk.	Necopoiu	R.
115.	Jármí	Jármí	kk.	Jármí	M.
116.	Kak	Kak	kk.	Cacu	R.
117.	Kálmán	Kálmánd	kk.	Cămin	R.
118.	Kányaháza	Kányaháza	kk.	Călinești	R.
119.	Kántorjánosi	Kántorjánosi	kk.	Kántorjánosi	M.
120.	Kaplony	Kaplony	kk.	Căpleni	R.
121.	Kegye	Kegye	kk.	Chegea	R.
122.	Kér	Szamoskér	kk.	Szamoskér	M.

1	2	3	4	5	6
123. Kérsemjén	Kérsemjén	kk.	Kérsemjén	M.	
124. Kisar	Kisar	kk.	Kisar	M.	
125. Kisbánya	Kisbánya	kk.	Băbești	R.	
126. Kishodos	Kishódos	kk.	Kishódos	M.	
127. Kiskolcs	Kiskolcs	kk.	Culciul mic	R.	
128. Kismajtény	Kismajtény	kk.	Moftinul mic	R.	
129. Kisnamény	Kisnamény	kk.	Kisnamény	M.	
130. Kispalád	Kispalád	kk.	Kispalád	M.	
131. Kispereske	Kispereske	kk.	Pelișor	R.	
132. Kissikárló	Kissikárló	kk.	Ciocârlăul de jos	R.	
133. Kisszekeres	Kisszekeres	kk.	Kisszekeres	M.	
134. Kisszokond	Kisszokond	kk.	Sokonzál	R.	
135. Kocsord	Kocsord	kk.	Kocsord	M.	
136. Komlódtótfalu	Komlódtótfalu	kk.	Komlódtótfalu	M.	
137. Komorzán	Komorzán	kk.	Cămărzana	R.	
138. Kölcs	Kölcs	kk.	Kölcs	M.	
139. Kömörő	Kömörő	kk.	Kömörő	M.	
140. Körtvélyes	Érkörtvélyes	nk.	Curtuiușeni	R.	
141. Kőszegremete	Kőszegremete	kk.	Remetea-Oașului	R.	
142. Középhomoród	Középhomoród	kk.	Homorodul de mijloc	R.	
143. Krassó	Szamoskrassó	kk.	Cărsău	R.	
144. Lacfalu	Lacfalu	kk.	Șișești	R.	
145. Láposbánya	Láposbánya	kk.	Băița	R.	
146. Lázári	Lázári	kk.	Lazuri	R.	
147. Lekence	Avaslekence	kk.	Lechnița	R.	
148. Lénárdfalu	Lánárdfalva	kk.	Recea	R.	
149. Lippó	Szamoslippó	kk.	Lipoveni	R.	
150. Lophágy	Laphegy	kk.	Cuța	R.	
151. Madarász	Nagymadarász	nk.	Șoimul	R.	
152. Magosliget	Magosliget	kk.	Magosliget	M.	
153. Magyararkékes	Magyararkékes	kk.	Unguraș	R.	
154. Majtis	Majtis	kk.	Majtis	M.	
155. Mánd	Mánd	kk.	Mánd	M.	
156. Medes	Meddes	kk.	Medișa	R.	
157. Méhtelek	Méhtelek	kk.	Méhtelek	M.	
158. Mérk	Mérk	kk.	Mérk	M.	
159. Mezőpetri	Mezőpetri	nk.	Petrești	R.	
160. Mezőterem	Mezőterem	nk.	Tiream	R.	
161. Mikola	Mikola	kk.	Micula	R.	
162. Milota	Milota	kk.	Milota	M.	
163. Misztbánya	Miszbánya	kk.	Nistru	R.	
164. Misztmogyorós	Misztmogyorós	kk.	Măgheruș	R.	
165. Mogyorós	Mogyorós	kk.	Măriuș	R.	
166. Monostor	Szamosmonostor	kk.	Merișor	R.	
167. Mózesfalu	Mózesfalu	kk.	Moiseni	R.	
168. Nábrád	Nábrád	kk.	Nábrád	M.	
169. Magyar	Nagyar	kk.	Nagyar	M.	

1	2	3	4	5	6
170.	Nagyhodos	Nagyhódos	kk.	Nagyhódos	M.
171.	Nagykolcs (Nagykulcs)	Nagykolcs	kk.	Culciul mare	R.
172.	Nagypalád	Nagypalád	kk.	Velký Palad	Cs.
173.	Nagypeleske	Nagypeleske	kk.	Peleşul	R.
174.	Nagysikárló	Nagysikárló	kk.	Ciocârlău	R.
175.	Nagyszekeres	Nagyszekeres	kk.	Nagyszekeres	M.
176.	Nagyszokon	Nagyszokond	kk.	Socond	R.
177.	Nántü	Nántü	kk.	Hurez	R.
178.	Nyegrefalu	Nyegrefalva	kk.	Negreni	R.
179.	Nyircsaholy	Nyircsaholy	kk.	Nyircsaholy	M.
180.	Nirmeggyes	Nyírmeggyes	kk.	Nyírmeggyes	M.
181.	Nyírvasvári	Nyírvasvári	kk.	Nyírvasvári	M.
182.	Oláhhodos	Béltekhodos	kk.	Hodişa	R.
183.	Oláhkékes	Oláhkékes	kk.	Chechis	R.
184.	Oláhtótfalu	Oláhtótfalu	kk.	Sârbi	R.
185.	Oláhújfalu	Szamosújfalú	kk.	Ruzeşti	R.
186.	Óhuta	Alsóhuta	kk.	Iegărişte	R.
187.	Olcsva (Ócsva)	Olcsva	kk.	Olcsva	M.
188.	Olcsvaapáti	Olcsvaapáti	kk.	Olcsvaapáti	M.
189.	Ombod (Ombold)	Ombod	kk.	Ambud	R.
190.	Ópályi	Ópályi	nk.	Ópályi	M.
191.	Oroszfalu	Oroszfalva	kk.	Ruşeni	R.
192.	Oroszfalu	Kékesoroszfalu	kk.	Rus	R.
193.	Óvári	Óvári	kk.	Cetat'ea veche	R.
194.	Ökörítő	Szatmárökorító	kk.	Szatmárökorító	M.
195.	Pácafalu (Apácafalu)	Pácafalu	kk.	Chilia	R.
196.	Pálfalva	Szatmárpálfalva	kk.	Pauleşti	R.
197.	Panyola	Panyola	kk.	Panyola	M.
198.	Papbikó	Papbikó	kk.	Bicău	R.
199.	Papos	Papos	kk.	Papos	M.
200.	Parasznya	Nyírparasznya	kk.	Nyírparasznya	M.
201.	Patóháza	Patóháza	kk.	Patău	R.
202.	Pátyod	Pátyod	kk.	Pátyod	M.
203.	Penészlek	Penészlek	nk.	Penészlek	M.
204.	Penyige	Penyige	kk.	Penyige	M.
205.	Pete	Pete	kk.	Petea	R.
206.	Pettyén	Pettyén	kk.	Petin	R.
207.	Piskárkos	Piskárkos	kk.	Piscari	R.
208.	Porcsalma	Porcsalma	kk.	Porcsalma	M.
209.	Portelek	Portelek	kk.	Portiţa	R.
210.	Pusztadaróc	Pusztadaróc	kk.	Pusta Doroltului	R.
211.	Pusztatelek	Pusztatelek	kk.	Bontăieni	R.
212.	Rákosterebes	Rákosterebes	kk.	Racova	R.
213.	Ráksa	Ráksa	kk.	Racşa	R.
214.	Rápolt	Rápolt	kk.	Rápolt	M.

1	2	3	4	5	6
215. Remetemező	Remetemező	kk.	Pomi	R.	
216. Reszege	Reszege	kk.	Resigea	R.	
217. Résztelek	Résztelek	kk.	Tătărești	R.	
218. Ricse	Túrricse	kk.	Túrricse	M.	
219. Rozsály	Rozsály	kk.	Rozsály	M.	
220. Rózsapallag (Rózsaparlág)	Rózsapallag	kk.	Prilog	R.	
221. Sályi (Sály)	Szamossályi	kk.	Szamossályi	M.	
222. Sándor	Krasznasándorfalu	kk.	Alexandrești	R.	
223. Sándorfalu	Felsősándorfalu	kk.	Șindrești	R.	
224. Sár	Kissár	kk.	Noroeni	R.	
225. Sárköz	Sárköz	kk.	Livada	R.	
226. Sárközújlak	Sárközújlak	kk.	Livada nouă	R.	
227. Sebespatak	Kissebespatak	kk.	Săbișa	R.	
228. Sima	Csengersima	kk.	Csengersima	M.	
229. Sonkád	Sonkád	kk.	Sonkád	M.	
230. Sürgyefalu	Dióshalom	kk.	Sűrdești	R.	
231. Szakas	Szakas	kk.	Rătești	R.	
232. Szakálsbikó	Papbikó	kk.	Bicău	R.	
233. Szamosbecs	Szabocsbecs	kk.	Szamosbecs	M.	
234. Szamoskóród	Szamoskóród	kk.	Corod	R.	
235. Szamosszeg	Szamosszeg	kk.	Szamosszeg	M.	
236. Szamosteleg	Szamosteleg	kk.	Somoșeni	R.	
237. Szamosújlak	Szamosújlak	kk.	Szamosújlak	M.	
238. Szaniszló	Szaniszló	nk.	Sanislău	R.	
239. Szárazberek	Szárazberek	kk.	Bercu	R.	
240. Szentmárton	Kakszentmárton	kk.	Martinești	R.	
241. Szentmiklós	Krasznaszentmiklós	kk.	Sânmiclăuș	R.	
242. Szinfalu	Szinfalu	kk.	Sin	R.	
243. Szoldobágy	Bükkszoldobágy	kk.	Solduba	R.	
244. Tartóc	Tartolc	kk.	Târșolt	R.	
245. Tatárfalva	Szamosatárfalva	kk.	Szamosatárfalva	M.	
246. Terep	Terep	kk.	Trep	R.	
247. Tiszabecs	Tiszabecs	kk.	Tiszabecs	M.	
248. Tizsakóród	Tizsakóród	kk.	Tizsakóród	M.	
249. Tizstaberek	Tizstaberek	kk.	Tizstaberek	M.	
250. Tomány (Tamány)	Tomány	kk.	Tomaia	R.	
251. Tőkés	Tőkésbánya	kk.	Groși	R.	
252. Tőketerebes	Krasznaterebes	kk.	Terebești	R.	
253. Tunyog	Tunyog	kk.	Tunyog	M.	
254. Turvékonya	Turvékonya	kk.	Tur	R.	
255. Tyukod	Tyukod	kk.	Tyukod	M.	
256. Udvari	Szatmárudvari	kk.	Odorău	R.	
257. Uszka	Uszka	kk.	Uszka	M.	
258. Válaszút	Borválaszút	kk.	Crucișor	R.	
259. Vállaj	Vállaj	kk.	Vállaj	M.	
260. Vámfalu	Vámfalu	kk.	Vama	R.	

1	2	3	4	5	6
261.	Vámosoroszi	Vámosoroszi	kk.	Vámosoroszi	M.
262.	Veresmart	Szamosveresmart	kk.	Roşiori	R.
263.	Vetés	Vetés	kk.	Vetiş	R.
264.	Vezend	Vezend	kk.	Vezend	R.
265.	Vitka	Vitka	kk.	Vitka	M.
266.	Zajta	Zajta	kk.	Zajta	M.
267.	Zelestye (Újhuta)	Szelestyehuta	kk.	Poiana Codrului	R.
268.	Zsadány	Szatmárzsadány	nk.	Ghidani	R.
269.	Zsarolyán (Zarogán)	Zsarolyán	kk.	Zsarolyán	M.

Rövidítések:

Cs = Csehszlovákia

M = Magyarország

R = Románia

kk. = kisközség

nk. = nagyközség

rtv. = rendezett tanácsú város

tjv. = törvényhatósági joggal felruházott város

JEGYZETEK

[1] Egyetlen lexikonunk sem ismeri, a Magyar életrajzi lexikon (Bp. 1967–69.) sem tud róla.

[2] Szinnyi József: Magyar írók élete és munkái IX. Bp. 1903. 673 hasáb.

[3] Calendarium in usum Ecclesiae Romanae Catholicae Buda, 1815. 124. l.

[4] Uo. Buda, 1818. 124. l., Buda, 1819. 100. l., Buda, 1827. 101. l.

[5] Ld. erre az I. kötetének számozatlan lapján olvasható, latin nyelvű ajánlást.

[6] Illésházy Istvánra ld. Nagy Iván: Magyarország családai címerekkel és nemzedékrendi táblákkal V–VI. Pest, 1859. 228–229. l., továbbá Magyar életrajzi lexikon I. Bp. 1967. 772. l.

[7] Calendarium in usum Ecclesiae Romanae Catholicae Buda, 1830. 97. l.

[8] Szirmai Antal: Szatmár megye fekvése, története és polgári esmérete I–II. Buda, 1809–10.